

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

30. Lycurgus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

objicit Philenicus: sed suavi magnitudine, & verecunda gravitate totum orationis corpus dispensat, nec ubique eodem modo colorat. Qui nimiam lenitatem objicit, Hieronymus, videre debuerat, ea esse Hocrati argumenta, quae sedatam requirant orationem; quod si aliter faceret, infaniret, & ad περιφροσύνην, illud, quod tantopere exagitur à Longino, accederet.

Isaas.

CAPVT XVIII.

Dionysius tribuit illi dictionem puram, ac turatam, perspicuam, propriam, euidentem, & concisam. ηγεμονία, ἀκριβή, σαφή, κρηναί, ἐναργή, σύντομον.

Isaas genere Chalcidienfis, Athenas profectus, Lyfiae operam dedit, & ex eius schola politus in forum venit, verborum cōcinnitate, & vi dicendi praecceptorum non dissimilis: quo fit, vt non facile discernantur vtriusq; orationes, nisi, quod ait Dionysius Halicarnassensis, Lyfiae concionibus gratia quaedam sparsa afflorescat: Orationes reliquit sexaginta quatuor, ex quibus extant adhuc decem. In nulla re mihi videtur illustrior, quam quod Demosthenem instituit.

Aeschines.

CAPVT XIX.

Quis Mirmilloni componitur æquimanus? Thrax (inquit Horatius) quis Demostheni? Aeschines: hos enim, quasi par gladiatorum comparat M. Tullius: A me (inquit) vt maximis minima conferam, gladiatorum par nobilissimum inducitur Aeschines, tanquam Eserninus, vt ait Lucilius:

Aeschines cum Esernino gladiatore comparatur.

Non spurcus homo, sed deus, & acer, Cum Placidiano componitur, optimo longè Post homines natos, vel, vt Afranius habet: optimus multò,

Post homines natos, gladiator qui fuit vnus. Nihil enim illo oratore cogitari posse diuinius, quae verba male Henricus Stephanus, vir alioqui eruditus, tribuit Aeschini: nunquam eum diuinum oratorem dixit Cicero, sed Demosthenem: ideo cum Esernino Aeschinem comparat, qui Placidiano longe erat inferior; nam (vt ex Lucilij verbis apparet) Eserninus spurcus homo nominatur, Placidianus longè optimus post homines natos. Eadem similitudine vsus est M. Tullius, cum in causa Gabini, Pompeium violentum, & vt ait ipse, seaturientem cum Esernino se vtrò illi oppositum, cū Placidiano confert: Non putasset (inquit) sibi

Pompeius, de illius salute, sed de sua dignitate mecum esse certamen: in urbem introisset, ad inimicitias res venisset; cum Esernino Samnite Placidianus comparatus videret: auiculam fortasse mordicus abstulisset. Perperam quoque Erasimus, in adagio, ait fuisse gladiatores per omnia pares: In dissimili enim genere, licet simul cōpositos fuisse, & Luciliana, & Cicero-niana declarat: Sit igitur Eserninus Aeschines, qui, vt ait Dion. Halicarn. ἀϊονότατος ὢν ἡ Δημοσθένος, οὗ ὃ τῆ λέξεων ἐκλογῆ πομπικὸς ἀμα καὶ δεινὸς, καὶ οὐ πάνυ ῥέτιχον, τῆ δὲ παρὰ τὴ φύσεως εὐχερέα κερκορημένον, καὶ σφοδρὰ χιαντὸς, καὶ βίαιος, καὶ αὐστητικός, καὶ πικρός. Et, vt censet Fabius Quintil. plenior Aeschines, & magis sulus, & gradiori similis, quod minus stritus, carnis tamē plus habet, minus lacerorum. Certè Cicero, vt vim Demostheni, suauitatem Hocrati, Lyfiae subtilitatem, acumen Hyperidi, sonitum Aeschini tribuit, & rectè: Ego si liceat, quod sentio, dicere hominem arbitror ex histronia profectum, & naturae viribus satis incitatum, canorum fuisse leguleium, magnum oratorem non puto. Anonymus aliquis author Graecus Demosthenem cum Aeschine perpetua antithesi confertens, hunc cruentè lacerat, illum profusè laudat. Vide in elogio ad Demosth.

Iudicium Dion. de Aeschine.

Idem ab Hermogene l. i. de Idia dicitur σοφιστικός, καὶ γὰρ.

Anonymi iudicium Aeschine.

Lycurgus.

CAPVT XXX.

Lycurgus orator non ex Rhetorum officina, sed ex Platonis schola processit ad Reipub. gubernacula, quam & bonis legibus informauit, & varijs locupletauit ornamentis. Vir fuit grauis, opulentus, prudens, aequitatis laude supra ceteros omnes praestantissimus. Quippe Lycurgum apud populum nominasse, magnum subsidium pattono videbatur, & hanc iustitiae famam tam constantè seruaui, vt appetente iam morte, se in senatum deferri curaret, quod rerum suarum gestarum rationem redderet: quod cum grauitè, & sanctè fecisset, vnus Menesæchmus inuentus est, qui redargueret, cuius criminaciones eū refutasset, domum redactus excessit à vita. Atheniensi populo pericundus, Alexandro perinfensus fuit; eius ἀπειθείαν cum audisset, Deum iridebat, e cuius templo egredientibus, aqua lustrati opus esset. In stylo: Ἔστὶν ἐνὰ πλείους αὐστητικός, καὶ δεικνυμένον, καὶ σερμνός, καὶ ὄλεος καὶ ἀσπρονός.

Plutar. in 10. orat.

Dionys.

ρικός, & φιλαλήθης, & παρρησιαστικός, οὐ μὴν ἀσεβὴς οὐδὲ ἠδύς, ἀλλ' ἀναγκαστικός, τούτοις καὶ Ζηλὴν μέλιτα τὰς δυνάμεις. Est ubiq; fufus, elatus, grauis, & rotus acculatorius, veritatis amās, & in dicendo magna libertate, nō est vrbānus, aut suauis, sed ferius, & ad grauitatis exemplar, omnibus propositus.

Demosthenes.

CAPVT XXXI.

Val. Max. l. 8. c. 6.

Quint. l. 12. c. 10.

Cicero in Orat. & Bruto.

Isocrates apud Lucian. in ep. com. Demosth.

Manibus date lilia plenis; hic est Demosthenes: dixi omnia; quid requiris? Ignorat an sole collustrerit mundus. qui Demosthenē ignorat: huius commemorato nomine, statim maxima eloquentiæ consummatio audientis animo oboritur, nec immerito; cunctos enim illos Atticos tenues, & circumspectos, vi, subtilitate, impetu, cultu, compositione superauit; nihil Lyſiæ subtilitate cedit, nihil argutijs, & acumine Hyperidi, nihil lenitate Æſchini, & splendore verborum; nihil acutē inueniri potuit in eis causis, quas seripit; nihil (vt ita dicam) subdole, nihil verſute, quod ille non viderit: nihil subtiliter dici, nihil preſe, enucleatē, quo fieri poſſit aliquid limatijs: Omnes, vt in liide colotes, ſic in Demosthene virtutes, λαμπρός βεῖ ἢ τῶ μεγέθει, σφιδρές ὅ τῶ πνευμαλ, ο αφροδέτα & ἕτελ τ ὀνομάτων ἔγκράτειαν, πικρῶτά & θαλαγαίς τ σχημάτων μόνος δέ τ ῥητόρων ἐμφορον δυσφορήλατον παρῆγε τ λόγον. ſolus Oratorum habuit animatam, non mallo fabricatam orationem. Ad ſummum cum Clemente Alexandrino concludamus: ſi quis Iſomacho ſtuduerit, agricola fiet: ſi Lampidi, nauclerus: ſi Chaſidemo, Imperator: ſi Simoni, eques: ſi Crobylo, coquus: ſi Perdicci, caupo: ſi Archelao, ſaltator: ſi Homero, poeta: ſi Pythoni, viſitigator: ſi Demostheni, orator: ſi Chryſippo, dialecticus: ſi Ariſtoreli, phyſicus: & philoſophus, ſi Platoni: ſi Chriſto, τελείως καλεῖται τὴν εἰκόνα ὁ δὴ ἀσπλάγξος σαρκὶ περιπολῶν θεός, ad imaginem magiſtri perficitur in carne circumſiens Deus. Hæc ſummi authores de Demosthene, ſed nos plenius eius vitia, & virtutes in Ciceroe examinauimus.

Hyperides.

CAPVT XXXII.

Cum Lycurgo floruit Hyperides Orator non ignobilis, qui Rempub. eo tempore adminiſtrabat, quo Antipater rerum potitus eſt, quem cum eius legati apud Athenienſes miris efferrent laudibus, & Optimum identidem appellarent. Nouimus (inquit) Antipatrum optimum, ſed a. mino optimo nihil nobis opus eſt. Tandem cum in eius veniſſet poteſtatem, totus ſibi linguam dentibus concidit, ne conſilia Reipub. proderet, & hoſtis libidini vitam tradidit. Fertur tanta fuiſſe dicendi copia, & venuſtate, vt à multis Demostheni antepone retur, à Dionyſio Halicarnaſſeo iudicatur, χαρῆς & μετὸς, καὶ ῥοκλῶν ἀπλοῦς, τῶν ἀπὸ λακταῶν δυνάμει, Venetibus affluens, qui eū ſimplex videatur, vi, & grauitate non caret: à Quintiliano dulcis imprimis, & acutus memoratur, ſed minoribus cauſis vtilior, aut certe magis par. Quodd ſi numero, nō veritate (inquit Longinus), perfectiones Oratoris ponderentur, rebus omnibus Demosthenem ſuperabit: eſt enim eo vocalior, & plures virtutes habet, penē ſummus in omnibus, inſtat quæſtionis: Nam præterquam, quod omnes, compositione tamen excepra, imitatur Demosthenis virtutes, etiam Lyſiacas Veneres eximias habet: quippe molles facit orationis commiſſuras, neque omnia eodem ordine, tenoreque, vt Demosthenes dicit, ſed mores exprimit cum ſuauiſſime tenuiſſe condita. Incredibiles ſunt in eo vrbānitates, excellā generoſitas, Ironiæ aptæ, ſales non inſaceti, nec ſecundum Atticos illos, remoti, multum comici lepōris, & cum ſagaci ioco ſtimulus, & inimitabilis in omnibus venuſtas. In mouenda verò miſeratione acer eſt, & ſibi inſtans, in fabulis exponendis fuſus, in narrationibus fluens, in pompis ſummus, ad ſummum in omnem partem flexibilis. Hæc de Hyperide Longinus. Hermogenes tamē in eo arguit, μὴ σφόδρα εὐ τῶ χαρῶν τε καὶ ἠδονῶ καὶ λέξειν ἀμελεῖται. Vicia ex Hermog. ῥον χρῆσθαι. Quod morum non habeat ad eō putam temperiem, & in verborum delectu ſit negligentior.

Dinar.